

Полювання за байками

Серед широченної галявини під липою, якій щонайменше було років сто-сто п'ятдесят, за широким і довгим столом сиділо до десятка крутих мисливців. Мене зразу ж запросили за стіл. На ньому я побачив в художньому безпорядку сало, м'ясо, огірки, помідори, сир, часник, цибулю і ще усілякі судочки із явно вдома приготовленими харчами. Швиденько і я виставив те, що дружина дозволила забрати з хати. Зробивши це, розправив груди, відчув себе рівноцінним учасником застілля і мисливського товариства. Перш за все запитав присутніх, скільки ж качок вполювали. У відповідь грізні мисливці розсміялись. Мені на душі стало легше. Жаба завидюща злізла з грудей. Реакція крутих мисливців свідчила, що більшість, як і я, були невдахами в полюванні, по настроях присутніх я і тіні смутку не помітив. Зі своїми людьми та ще й за столом легко порозумілись. Вгамувавши спрагу під гучний тост: «За зловживання!» ми активно взялися за їжу. Після полювання незалежно від успіху справжній мисливець ніколи не перебирає харчами.

Перепочивши за столом, присутні заходились доводити, що вони, незважаючи на відсутність дичини, неабиякі мисливці, стріляючи по пластикових балонах з-під мінеральної води. Майже усі бажаючі самоутвердитись, попадали в ціль. Ці балони крутились, як крила вітряків, від попадання в дно, відлітали на декілька метрів, якщо попадали в центр. От підійшов один поважний мисливець, був дуже гарно вдягнений, мав перо у капелюсі і тричі промазав. Після того, як перший раз промазав, усі тихенько посміхнулись, після другого пострілу деякі почали рукоплескати і гудіти, після третього усі голосно сміялись, а дехто викрикував нечемні слова, в тому числі «мазило», «сопливий», «гондурас», «ворошиловський стрілок», «стріляло», «попандопало попало». Вислухавши шквал насмішок, цей поважний муж попросив кинути вгору мисливського картуза одного із найбільш в'їдливих недобррозичливців. Той, не вагаючись, весело погодився. І от високо в голубе небо полетів картуз. На ньому блищав якийсь знак, темно-зелений захисний колір проглядався на фоні чистого неба. Пролунав постріл, другий і з неба посипались куски зеленої матерії. Усі оціпеніли. Оце так постріл. Вмить громада почала вигукувати схвальні слова. Як казав один вели-

Валерія ЧЕРНІВЦОВ

— Добре, що ми хоч це дерево не спіяли...

рі біля дороги. Десь так хат до десяти перед очима. Ну, думаю, зараз десь повалить дим чорний через комин. Ні, навкруги димарі біленьким димом, як пароплави, кучерявляться. На душі кішки нігтями шкребуть. Що не кажи, а маленьку бомбочку зробив з поліняки. Втішало те, що отвір зробив поперек. Якщо рвоне занадто сильно, то лише каструлю переверне на плиті. Але на моїм

хліві. Так, що ви думали? Дубову підлогу вже з'їли і вже клуню доїдають. Ото, я вам скажу, біда».

Цікавою виявилася і доля качок. Вже занадто часто вони почали з двору відлітати на болота. Одного разу господиня і каже: «Порізав би ти їх, а то не вернуться з болота». «Так ніби ж ще молоді, літають слабо», — відповідаю. А на другий день політали над хатою кругами і полетіли в теплі краї. При першій нагоді, коли гості в хаті збиткуються над господарем, дружина підмочує його мисливську репутацію. У відповідь господар виправдовується тим, що не потрібно було при качках казати, що їх необхідно зарізати. Вони усе розуміють не гірше людей».

Думаю, читачам буде цікава ще одна качина історія. «Ідемо з полювання і бачимо, що одна качка в рюкзаку ожила. Ніби як контузія пройшла. Чи може в рюкзаку наїлась і напилась того, що ми заготовили на полювання і не мали сил його з'їсти і випити. Одноголосним рішенням товариства вирішили цю качку віддати нашому доброму другу, який ніколи не полював, так як мав окрему думку на процес полювання. Наше полювання, як завжди, закінчилось десь біля півночі і ми в розгубленості стояли біля його будинку, не знаючи, як же вручить йому наш подарунок.

Будити людину незручно. Обстеживши вікна, виявили на кухні відкриту квартиру. Не довго думаючи, вкинули туди живу качку і роз'їхались по домівках.

Через день наш друг розказує: «Ніч, духота, спимо в одних трусах. Раптом щось холодне і бридке сідає мені на делікатне місце і швидко зникає. Ну, думаю, ще таке ніколи не снилося. Перевернувся на живіт і заснув у тривозі. Засинаючи, подумав, що потрібно, напевне, женитися, щоб нічого подібного не снилося.

Рано-вранці, ще до сходу сонця, чую крик в спальні батьків. Вмить пропав сон. Кинувся туди. Бачу, матір стоїть на колінах перед образами, щось шепче і безперестанно хреститься. Запитую, що трапилось? Ой, каже, горе, у нас щось завелось, цілу ніч шурхотить, по хаті бігає, посуд в кухні порозкидало, на мене двічі кидалось, вкусити хотіло. Батька збудила, так він на мене нагримав і ліг спати, а я цілу ніч прислухаюсь і Богу молюся.

Тут щось як крякне в сусідній кімнаті, так у мене волосся, якого давно вже немає на голові, заворушилося, я аж присів. Батько прокинувся і давай на нас бурчати, мовляв, ніч глуха, а вони один на одного кричать, сусідів будять. Раптом щось вдарило об вікно. Я в кімнату кинувся, нічого не бачу. Забряжчала люстра... і я побачив качку, яка кидалася від одного вікна до другого. Ми загнали її в мою кімнату, закрили двері і я її нарешті вхопив. Роздивився. Таке мале, ні м'яса, ні жиру, одне пір'я та голос. Виніс у двір і відпустив».

Коли вже вся фантазія мисливська розвіялась, приїхав до нас на хутір пасічник. Пішла по колу літрова банка меду. Підсолодив і я гірку пілюлю мисливської невдачі (жодної качки не вполював). Один із мисливців прихопив із собою гітару і, маючи хороший голос і слух, почав награвати українські пісні. Якщо раніше говорили усі разом і ніхто нікого не слухав, то з появою гітари гро-

кий французький полководець, від трагедії і до комедії – один крок. Господар, знітившись, тримав клапоть подертої матерії, який ще мить тому був вишуканою мисливської кепкою. Настала черга сміятись над ним. Окремі тонкошкірі йому тихенько співчували.

Настала пора спогадів. Ось що розповів мисливець по прізвиську Драбина: «Зібрався я на полювання і в новій амуніції з рушницею всівся у великій кімнаті за стіл. Враз дружина поставила переді мною макітру із варениками, поряд полумисок зі сметаною. Стіл застелений білою скатертиною. Сиджу я і повільно вдихаю аромат вареників і звеселяю очі поглядом на стіл. Дружина неподалік стоїть і дивиться на мене. Я, витримавши хвилю-другу, розправляю скатертину, ніби як складку неіснуючу розривною. Тихо сиджу, чекаю. Аж дружина метнулася до шафи і швиденько поставила поряд із макітрою вареників пляшку наливки та шкалик.

Я сиджу собі далі. Через хвилю хекнув так, ніби в горлі мушка застряла. Враз дружина в чарку горілки налила і дивиться на мене, ніби зачарована. Я випиваю стопочку перваку і поважно беру вареника, вмочаю його в сметану і заповняю ним рота. Смакота, я весь цвіту. І закидаю третього, п'ятого вареника. Дружина від мене не відходить. Проковтнувши дев'ятого, я ніби заспокоююсь. Тишу перериваю легеньким хеканням. Зразу ж дружина наливає чарку: відходить від мене на пів кроку. Майже військова субординація. Випиваю і берусь за другий десяток вареників. Після третього хекання все повторюється. Мружу очі, як кіт, і думаю: «От Європа, крім кави в постіль, нічого путнього не придумала. Далеко їм до України».

Цю розповідь перериває сміх оточуючих, мовляв, неправду каже, забріхується. Де ж таку дружину відкопати? У відповідь Драбина каже: «Кожен з нас про таку мріє, але, як казав наш земляк президент, маємо те, що маємо. Та потрібно над надважкими завданнями працювати, годити жінкам, у всьому потакати, забаганки дорогі виконувати, тоді, може, і буде комусь макітра вареників та налита медовуха».

Цікавою виявилася і побрехенька мисливця на прізвисько Долар: «Почали у мене дрова пропадати уже порубані. Слідів машин, мотоциклів не виявляю. Я ж мисливець битий, а по слідах злодюжку не можу вирахувати. Що ж робити? Недовго думаючи, взяв пару добрих поліняк в свою майстерню, просвердлив декілька дірок, засипав трошки, ну зовсім трошки порошу димного, закоркував легенько і поклав на місце, де поліна зникали. Нікому не кажу. І от моя наживка пропала. Одягнувся тепліше, бо зима люта і розташувався у дво-

краю вулиці тихо. Димки вже заспокоїлись, вікна по темніли, собаки перестали гавкати, село засинає. Пройшла ще година. Ні, подумав я, хороші у мене сусіди, чесні і не злодії. Десь здалеку до мене хтось по дрова унадився.

Вранці прокинувся від переполоху. Дружина з двору вбігла і розказує, що у сусідки якась чупакабра в грубку залізла, каструлю з борщем перевернула та чорним димом всю хату заповнила. Вона вже подумала, що пожежа в хаті, розбудила чоловіка, щоб викликати пожежну машину. Чоловік обстежив кухню і ніде не виявив вогню, який би загрожував оселі. Поступово розвіявся дим, який виходив через відчинені вікна та через димар. Чоловік, поміркувавши трохи, став розпитувати своїх синів-хлопчаків, яким було по 10-12 років. Вони спочатку мовчали, але потім признались, що носили оберемки дров від сусіда, бо мати бідкалася, що батько заготовив дрова пізно восени і вони погано розгорялись. Не хотіли, щоб у хаті була сварка.

Прийшов до мене похнюплений сусід і все, як було, розказав. Вибачався, просив не розказувати про вчинок дітей сусідам та родичам. А я йому по доброму заздрив. Які хлопці молодці. Такі малі, а вже за батька заступились. Мені було соромно за свій вчинок і я просив на мене зла не таїти. Сусідці купив нову каструлю, бо вона майже кума, така ж гарна і добра. Не раджу нікому такого робити, як я вчинив».

Розв'язався язик і в мого сусіда, який розказав, як він з друзями ходив на качку. «Болото стовкли, намокли по пояс, очерет не тільки руки порізав, а й обличчя, комашня виїла очі. Змучились, як завжди. Качку бачили і навіть стріляли, але успіху не було. По дорозі додому заїхали до хати єгеря. Стояв я серед його двору і очам своїм не вірив. З десяток диких качок на здоровенному подвір'ї насолоджувались життям. Одні парами літали, інші плавали в балії, а більшість біля корита енергійно щось їла. Вийшла з дому господиня і все пояснила: «Приніс чоловік яйця з болота та й підклав квочці. Вивелись дикі качки. Та це невеликий клопіт. От у моєї сусідки свиня погуляла із диким кабаном. Опоросилася. Кабанчики чорненькі та такі голодні, що вже п'яту огорожу доїдають. Раніше варила їм картоплю, а нині дає сиру, так з'їдають в один момент. Сало на них не росте, а лише щетина. Та така густа та чорна. Біда та й годі. Скільки картоплі, комбікормів перевели – серце болить. На базар вивіз чоловік і розпродав майже вісім штук. Дуже вже сподобалось покупцям, як вони їдять. Через пару днів більшість прибігла до хати. Город зтовкли, ніби американський смерч пройшов. Чоловік їм залізну клітку зварив у

мада принишкла, а потім почала підспівувати солістові. «Чорнобривці», «Стоїть гора високая», а пісню Малишка «Рідна мати моя» просили заспівати ще і ще.

Лунали і російські пісні. Нічого не поробиш. Така дійсність. Тим більше, що в останні часи це явище все менше і менше засуджується представниками влади. Велись суперечки про церкву, владу, війну, бізнес. До єдиної думки приходили лише з питань полювання. Це об'єднувало і мирило.

В годині о четвертій ночі я вирішив хоч трошки поспати. Ліг на підстилці біля вогнища і зразу ж заснув. Ноги приємно гріло багаття. Вранці мені розказували, що мусили поливати моє взуття водою, так як я почав підгоряти.

Повертаючись із вдалого полювання (нові історії – це завжди моя найбільша здобич), ми заїхали в село. Так як нас було семеро чоловік, то знайшовся такий собі веселун, який запросив відвідати місцевий шинок. Куди ж не глянь, усюди є кооперативні та приватні заклади. Місцеві мисливці почали мене підбивати, жартуючи, представитись великим, як для села, начальником, мовляв, це мені буде неважко зробити: статура, живіт, морда кругла. Я, відмовляючись, не міг зрозуміти, для чого цей маскарад. У відповідь друзі аргументовано все роз'яснили, мовляв, їх тут добре знають, обслуговувати можуть і не захотіти. Діватись нікуди, пішов я гонорово в магазин, почав прискіпуватися до викладки товару, а тоді взявся нахвалювати продавчиню. Дивлюсь, спрацювало. Бігає біля мене дівчина, в очі заглядає. Я обсмикнув мисливський костюм, живіт втягнув, підправив буйного чуба біля дзеркала, руки за спину і давай, як господар, заглядати в холодильник, під прилавок. Усе іде нормально. Тут я і кажу дівчині, що, мовляв, з дороги ми стомились і зголодніли трошки. Вмить перед нами з'явилося сало, смажене з яйцями, сосиски гарячі, домашній хлібчик, огірочок солоний і те.., без чого бесіда не клеїться. Відзначивши закінчення полювання, розплатившись, я ніяк не міг збагнути, чому так швидко нас обслужили. Своїм здивуванням поділився з друзями. Тут мені повідомили, що мене представили великим начальником, ще й сказали, що я коханець однієї пані з торговельної галузі. Я обурився: це ж нісенітниця, бо ні за віком, ні за зростом ну ніяк не підходжу на цю почесну «посаду». У відповідь почув загальновідому сентенцію про те, що у нас в найбільшу брехню найбільше вірять – читай газети.

Так закінчилося моє полювання за великими небиліцями.

Віктор КУЦ.